

Vuoden 2009 Laimi Leideniuksen tunnustuspalkinto professori Riitta Jouppilalle

julkaistu 12.02.2009/[Duodecim](#)

Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ensimmäinen Laimi Leideniuksen tunnustuspalkinto (15 000 euroa) myönnetään professori Riitta Jouppilalle. Palkinto jaetaan joka toinen vuosi yhdelle seuran jäsenelle tai jäsenten muodostamalle ryhmälle, joka on työllään edistänyt yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta, toiminut jollain tapaa edelläkävijänä ja tienraivaajana ja siten tehnyt asioita helpommaksi seuraajalleen. Riitta Jouppila aloitti pioneerityön ja taistelun synnytyskivun lievityksen kehittämiseksi Suomessa yli 30 vuotta sitten ja on synnytysepiduraalipuudutuksen käytön ja tutkimuksen kehittäjä maassamme. Palkinto jaetaan 12.2.2009 Helsingissä.

Synnyttäjien kivunlievitys on tänä päivänä itsestään selvä asia, mutta 1970-luvun alkupuolella sitä vastustettiin vielä voimakkaasti. Naisten yhteiskunnallisen aseman parantuessa alkoivat kuitenkin vaatimukset synnytyskivun hoitomenetelmien kehittämiseksi ja anestesia lääkeiden lisävirkojen saamiseksi lisääntyä. Riitta Jouppila oli mukana luomassa tehokasta ja turvallista puudutusmenetelmää kivuliaille synnyttäjille. Hän työskenteli Oulun yliopistollisessa keskussairaalassa esimiehenään epiduraalipuudutustekniikan Suomeen tuonut Oulun ensimmäinen anestesiologian professori Arno Hollmen. Synnytysosasto siirtyi sairaalan yhteyteen vuonna 1973 ja Riitta Jouppila sijoitettiin sinne anestesiologian erikoislääkäriksi.

Jouppilasta tuli epiduraalipuudutuksen käytön laajentamisen voimakas puolestapuhuja myös tiedotusvälineissä ja erilaisissa luentotilaisuuksissa. Hänet valittiin lisäksi kansanedustajaksi vuoden 1983 eduskuntavaaleissa. Jouppilan ensimmäisiä valtakunnallisessa politiikassa läpi saamia asioita olivat 9 anestesia lääkäriin ja 10 synnytyskivun hoitoon erikoistuneen sairaanhoitajan virat, jotka lisättiin vuoden 1985 budjettiin. Asenneilmapiirin muuttuessa myös isät alkoivat päästä mukaan synnytyksiin,

joista saattoi tulla nyt puolisoita yhdistäviä yhteisiä kokemuksia.

Riitta Jouppila valmistui lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi vuonna 1977 ja anestesiologian dosentiksi vuonna 1978 Oulun yliopistosta. Hän on toiminut lukuisissa yhteiskunnallisissa luottamustehtävissä, muun muassa vuosina 1983-1995 kansanedustajana ja vuosina 1995-1996 Euroopan parlamentin jäsenenä. Riitta Jouppila on tehnyt uraauurtavaa työtä anestesiologian alalla ja osoittanut samalla synnytyskivun hoidon olevan sidoksissa paitsi terveydenhuollon ja lääketieteen tasoon, myös yhteiskunnan vaurautasoon, asenneilmapiiriin ja naisten asemaan.

Laimi Lovisa Leidenius syntyi Jyväskylässä 13.2.1877. Hän suoritti ylioppilastutkinnon vuonna 1897, samana vuonna, kun senaatti antoi naisille oikeuden toimia lääkärin ammatissa erivapautta anomatta. Leidenius valmistui lääketieteen lisensiaatiksi vuonna 1908 ja väitteli tohtoriksi 1913. Vuonna 1925 hänet nimitettiin gynekologian ja obstetriikan dosentiksi ja 1930 professoriksi Helsingin yliopistoon. Leideniuksesta tuli siten ensimmäinen lääketieteen naisprofessori Helsingin yliopistossa ja Pohjoismaissa ja samalla myös ensimmäinen varsinainen naisprofessori Suomessa.

Professorikautensa aluksi hän oli mukana uuden Naistenklinikan suunnittelussa. Klinikka valmistui ja vihittiin käyttöön vuonna 1934. Sairaala jaettiin kahteen klinikkaan, joista toista johti professori Leidenius. Viranhoidolta jäävän vapaa-ajan hän käytti laajan yksityisvastaanoton pitämiseen. Hän osallistui myös eri tavoin äitiyshuollon ja kättilötoiminnan sekä väestön yleisen terveydenhuollon kehittämiseen.

Lisätietoja:

- professori Riitta Jouppila, p. 050 553 6129
- valitsemisvaliokunnan puheenjohtaja, professori Seppo YT Junnila
seppo.junnila(at)duodecim.fi, p. 044 334 4863